

A VERSENYPOLITIKA VÉGREHAJTÁSÁRA VONATKOZÓ ELJÁRÁSOK

BIZOTTSÁG

ÁLLAMI TÁMOGATÁS – MAGYARORSZÁG

C 10/07 (ex NN 13/07) sz. állami támogatás – Csoporton belüli kamat adóalapból történő levonása

Felhívás észrevételek benyújtására az EK-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése értelmében

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2007/C 142/06)

A Bizottság 2007. március 21-én kelt levelében, amelynek eredeti nyelvű másolata ezen összefoglaló után szerepel, értesítette Magyarországot az EK-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárást megindító határozatáról a fenti intézkedés miatt.

Az érdekelt felek a bizottsági eljárás tárgyát képező támogatásra vonatkozóan az ezen összefoglaló és az azt követő levél közzétételét követő egy hónapon belül nyújthatják be észrevételeiket a következő címre:

European Commission (Európai Bizottság)
Directorate-General for Competition (Versenypolitikai Főigazgatóság)
State Aid Registry (Állami Támogatások Hivatala)
B-1049 Brussels (Brüsszel)
Fax: (32-2) 296 12 42

Az észrevételeket közlik a Magyar Köztársasággal. Az észrevételeket előterjesztő érdekelt felek írásban, kérésük megindoklása mellett kérhetik személyazonosságuk bizalmas kezelését.

AZ ÖSSZEFOGLALÁS SZÖVEGE

3. AZ INTÉZKEDÉS ÉRTÉKELÉSE

1. ELJÁRÁS

2003. januárjától a magyar hatóságok új rendelkezéseket vezettek be, melyek az ugyanazon csoporthoz tartozó kapcsolt vállalkozások nettó kamatbevételének kedvező adóztatására irányulnak. Az intézkedést nem jelentették be a Bizottságnak. 2004. november 19-én kelt levelében a Bizottság információt kért, melyet a magyar hatóságok 2004. december 14-én szolgáltattak.

2. AZ INTÉZKEDÉS LEÍRÁSA

A program alapján Magyarországon levonható az adóalapból a kapcsolt vállalkozásoktól kapott nettó kamat 50 %-a. Ugyanakkor abban az esetben, amikor a kapcsolt vállalkozásoknak fizetett kamat meghaladja a kapcsolt vállalkozásoktól származó kamatbevételt, a kifizetett nettó kamat 50 %-át hozzá kell adni az adóalaphoz. A program csak a kapcsolt vállalkozásoktól kapott és a kapcsolt vállalkozásoknak kifizetett kamatra vonatkozik.

A jelenlegi szakaszban a Bizottság úgy véli, hogy a program szelektív gazdasági előnyt nyújt, mivel adóelőnyöket kínál multinacionális csoportoknak csoporton belüli finanszírozáshoz. A Bizottság az alábbi okokból kétségbe vonja, hogy a program általános intézkedést képezne.

A program *de jure* nem terjed ki biztosítótársaságokra, pénzügyi intézményekre, befektetési vállalkozásokra és kockázati tőke társaságokra, valamint kisvállalkozásokra.

Vállalkozásszinten csak az olyan vállalkozások részesülhetnek a programban foglalt alacsonyabb adóztatásból, amelyek tagjai egy csoportnak.

Csoportszinten a program előnyben részesíti az olyan határokon átnyúló eseteket, amikor a nettó kamatot magyar vállalat kapja, míg a nettó kamat fizetője nem hazai vállalat. A program emiatt olyan multinacionális csoportokat részesít előnyben, melyek Magyarországon csoporton belüli finanszírozási tevékenységeket folytatnak.

Ezen kívül a program alkalmazása alóli, évente változtatható kimaradás lehetősége további olyan tényező, amely alapján az intézkedés a magyarországi adórendszer alóli kivételnek tekinthető. A Bizottság a jelenlegi szakaszban úgy véli, hogy az intézkedés összegeztethetetlen állami támogatásnak minősül.

A 659/1999/EK tanácsi rendelet⁽¹⁾ 14. cikkével összhangban valamennyi jogellenes támogatás visszakövetelhető a kedvezményezettől.

A LEVÉL SZÖVEGE

„A Bizottság ezúton tájékoztatja a Magyar Köztársaságot, hogy a fent hivatkozott intézkedéssel kapcsolatban a magyar hatóságok által megküldött információk értékelését követően a Bizottság az EK-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárás elindítása mellett döntött.

1. ELJÁRÁS

- (1) 2003. januárjától a magyar hatóságok új rendelkezéseket vezettek be, melyek az ugyanazon csoporthoz tartozó kapcsolt vállalkozások nettó kamatbevételének kedvező adóztatására irányulnak.
- (2) 2004. november 19-én kelt levelében a Bizottság információt kért, melyet a magyar hatóságok 2004. december 14-én szolgáltattak. Magyarország szerint a program nem tartozik az állami támogatási szabályok alkalmazási körébe, és ennek megfelelően nem jelentette azt be a Csatlakozási Szerződés IV.3. mellékletében említett eljárás alapján (»ideiglenes mechanizmus eljárás«).
- (3) A csatlakozást követően a programot az ún. »standstill« mechanizmus szerint a Tanács magatartási kódexszel foglalkozó csoportja vizsgálta meg, mely a Tanács társasági adózásra vonatkozó magatartási kódexében⁽²⁾ megállapított kritériumok alapján vizsgálja a potenciálisan károsnak tartott új adóintézkedéseket.

2. AZ INTÉZKEDÉS LEÍRÁSA

- (4) Az intézkedés szerint Magyarországon az adóalapból levonható a kapcsolt vállalkozásoktól kapott kamat és a kapcsolt vállalkozásoknak fizetett kamat különbségének (a továbbiakban nettó kamatnak nevezett összegnek) az 50 %-a⁽³⁾. Ebből következően a kapott nettó kamatnak csak a felét adóztatják meg, miközben az adórendszer rendes alkalmazása mellett a teljes összeget adóztatnák meg. A nettó kamatot fizető kapcsolt vállalkozás szintjén a kifizetett nettó kamat összegének 50 %-a hozzáadódik az adóalaphoz⁽⁴⁾. Ezért, szemben a teljes összeg levonásával,

⁽¹⁾ HLL 83., 1999.3.27., 1. o.

⁽²⁾ HL C 2., 1998.1.6., 2. o.

⁽³⁾ Például, ha egy vállalat 100 egységnyi kamatot kap kapcsolt vállalkozásoktól, és ugyanez a vállalat 60 egységnyi kamatot fizet kapcsolt vállalkozásoknak, az egyenleg 40 egység, ami a kapott nettó kamat.

⁽⁴⁾ Ha egy vállalat 100 egységnyi kamatot kap kapcsolt vállalkozásoktól, és ugyanez a vállalat 160 egységnyi kamatot fizet kapcsolt vállalkozásoknak, az egyenleg 60 egység, ami a fizetett nettó kamat.

ami az adórendszer rendes alkalmazása mellett történne, a vállalkozások ennek az összegnek csak a felét vonják le az adóalapból. A program csak kapcsolt vállalkozásoktól kapott és kapcsolt vállalkozásnak kifizetett kamatra vonatkozik.

- (5) A kapcsolt vállalkozás meghatározása⁽⁵⁾ a következő:
 - a) az adózó és az a személy, amelyben az adózó közvetlenül vagy közvetve többségi befolyással rendelkezik;
 - b) az adózó és az a személy, amely az adózóban közvetlenül vagy közvetve többségi befolyással rendelkezik;
 - c) az adózó és más személy, ha harmadik személy közvetlenül vagy közvetve mindkettőjükben többségi befolyással rendelkezik;
 - d) a külföldi vállalkozó és belföldi telephelye, valamint a külföldi vállalkozó telephelyei, továbbá a külföldi vállalkozó belföldi telephelye és az a személy, amely a külföldi vállalkozóval az a)–c) alpontban meghatározott viszonyban áll.

Többségi befolyásnak minősül az is, ha valamely személy jogosult a vezető tisztségviselő, felügyelő bizottsági tagok többségének kinevezésére vagy leváltására. A többségi befolyás meghatározásához a közeli hozzátartozók szavazati jogát együttesen kell figyelembe venni.

A legmagasabb levonható összeg

- (6) A törvényben meghatározott levonások együttes összege, beleértve a csoporton belüli nettó kamat utáni levonásokat, nem haladhatja meg az adózás előtti nyereség 50 százalékát⁽⁶⁾.

A kimaradás lehetősége

- (7) Az adózó nem köteles a fentiekben bemutatott módon növelni az adóalapot és a kifizetett kamat teljes összegét levonhatja az adórendszer rendes alkalmazása mellett, feltéve, hogy e választásáról tájékoztatja valamennyi (belföldi és külföldi illetőségű) kapcsolt vállalkozását, amelynek fizetett (fizetendő) vagy amelytől kapott (járó) kamat alapján az adóévben ráfordítást, illetve bevételt számolt el⁽⁷⁾. Ebben az esetben a kapcsolt vállalkozások nem veszik figyelembe az ilyen adózótól kapott, vagy ilyen adózó részére fizetett kamatot az adóalapnak a kamatfizetések figyelembe vételével történő kiszámításakor⁽⁸⁾.

⁽⁵⁾ A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 4. paragrafusának (23) bekezdése.

⁽⁶⁾ A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 7. paragrafusának (14) bekezdése.

⁽⁷⁾ A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 29/D. paragrafusának (15) bekezdése.

⁽⁸⁾ Ha az »A« vállalkozás két kapcsolt vállalkozástól kamatot kap, 50 egységnyi a »B« és 60 egységnyi a »C« vállalkozástól, és a »B« vállalkozás alkalmazza a kimaradást és úgy dönt, hogy nem növeli adóalapját, akkor az »A« vállalkozás az intézkedésben foglalt alkalmazása során csak a »C« vállalkozástól kapott 60 egységnyi kamatot használhatja fel. Következésképpen az »A« vállalkozás teljes mértékben megadóztatható a »B« vállalkozástól kapott 50 egységnyi kamat után, míg a »C« vállalkozástól kapott 60 egységnyi kamattal adózik.

Kedvezményezettek

- (8) A jogszabály gazdasági társaságokra, európai részvénytársaságokra, európai szövetkezetekre, szövetkezetekre és külföldi vállalkozók állandó telephelyére vonatkozik (kivéve a biztosítókat, a pénzügyi intézményeket, a befektetési vállalkozásokat és a kockázattitőke társaságokat, valamint a kisvállalkozásokat).

Jogalap

- (9) Az intézkedés jogalapját a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény következő rendelkezései alkotják: a 7. paragrafus (1) bekezdésének k) pontja, a 7. paragrafus (14) és (16) bekezdése, a 8. paragrafus (1) bekezdésének k) pontja, a 8. paragrafus (2) bekezdése és a 29/D. paragrafus (15) bekezdése.
- (10) A hatályos jogszabály bizonyos módosításokat tartalmaz az intézkedés eredeti rendelkezéseihez képest, melyek 2003. január 1-jén léptek életbe. Az eredeti jogszabályban a kedvezményezettek köre nem terjedt ki az európai részvénytársaságokra, az európai szövetkezetekre, sem pedig a mikrovállalkozásokra.

Időtartam

- (11) A jogalap nem tartalmaz a program időtartamára vonatkozó korlátozást.

3. ÉRTÉKELÉS

3.1. Támogatás az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében

- (12) Az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerint *»a közös piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet«.*

Állami források

- (13) A szóban forgó program mentesít bizonyos vállalkozásokat a magyarországi adórendszer rendes alkalmazása alól. A normális esetben a kedvezményezettek által viselt adók kiesése következtében a program a kedvezményezetteket kedvezőbb anyagi helyzetbe hozza a bevezetését megelőző helyzethez képest. A magyar állam adóbevételről esik el az intézkedés következtében, amely ezáltal állami finanszírozást képez.

Gazdasági előny

- (14) A program az alábbiak alapján adóelőnyöket nyújt a csoporton belüli finanszírozási tevékenységek tekintetében.

- (15) A csoport részét képező egyes vállalatok szintjén a program előnyben részesíti azokat a vállalkozásokat, amelyek kapcsolt vállalkozásoktól pozitív nettó kamatot kaptak, mivel adóalapjukból levonhatják az összeg 50 %-át.

- (16) A csoport egészére nézve a program előnyben részesíti az olyan határokon átnyúló eseteket, amikor a nettó kamatot kapó vállalat telephelye magyarországi, míg a nettó kamatot fizető vállalat külföldi. Ilyen esetben a kamatot kapó vállalat adóalapjából levonhatja a kapott nettó kamat 50 %-át (azaz a kamatbevételt ténylegesen a 16 %-os társasági adókulcs felével adóztatják). A nettó kamatot fizető vállalatra ugyanakkor a telephelye szerinti állam adószabályai vonatkoznak, és így elvben levonhatja a kifizetett nettó kamat 100 %-át. A program ezáltal adóössztönzőt kínál multinacionális vállalatoknak arra, hogy Magyarországon csoporton belüli kamatból részesülő leányvállalatokat alapítsanak. Úgy tűnik, a program előnyei a csoport egészére vetítve csak akkor jelentkeznek, ha a kamatot fizető vállalkozást 8 %-nál magasabb tényleges adókulcs mellett adóztatják. Más esetben a csoportnak nem áll érdekében, hogy adózási okokból magyarországi kapcsolt vállalkozásokhoz irányítsa kamatfizetéseit.

- (17) Olyan határokon átnyúló esetekben, amikor a kamatot kapó vállalkozás külföldi, míg a kamatot fizető vállalkozás magyarországi, az intézkedés nem nyújt további előnyt. A kamatot kapó vállalkozás elvileg a kapott kamat után adózik, a kamatot fizető magyarországi vállalkozás pedig élhet a kimaradás lehetőségével és levonhatja a fizetett kamat teljes összegét. Ehhez hasonlóan hazai esetben, azaz amikor mindkét vállalkozás magyarországi, csoportszinten elvileg nem jelentkezik ilyen előny.

Szelektivitás

- (18) Az állami támogatási szabályoknak a vállalkozások közvetlen adóztatásával kapcsolatos intézkedésekre történő alkalmazásáról szóló bizottsági közlemény⁽⁹⁾ (16) bekezdése szerint a 87. cikk (1) bekezdésének adóintézkedésre történő alkalmazásának legfontosabb kritériuma, hogy az intézkedés a tagállamban működő bizonyos vállalkozásokat az adórendszer alkalmazása alóli kivétellel előnyben részesít-e. Ha ez az eset áll fenn, meg kell vizsgálni, hogy a kivételt indokolja-e az adórendszer »jellege vagy általános felépítése«.

- (19) Jelen szakaszban a Bizottság kétségbe vonja, hogy a program általános intézkedést képez. Inkább úgy tűnik, hogy ebben az esetben az adórendszer alkalmazása alóli kivételről van szó, mivel a csoporton belüli kamatfizetések preferenciális adóztatása nem érhető el valamennyi magyarországi vállalat számára.

- (20) Az intézkedés négy szempontból is szelektív. Először, az intézkedés *de jure* nem terjed ki a kisvállalkozásokra és a pénzügyi társaságokra (biztosítók, pénzügyi intézmények, befektetési vállalkozások és kockázattitőke társaságok).

- (21) Másodsor, vállalkozásszinten az a feltétel tekinthető szelektívnek, mely szerint az intézkedés csak csoporthoz tartozó vállalkozásoknak nyújt adóelőnyt a kapott pozitív nettó kamatbevételre.

⁽⁹⁾ HLC 384., 1998.12.10., 3. o.

- (22) Harmadszor, csoportszinten, a fent bemutatott előny *de facto* csak bizonyos vállalkozásokra korlátozódik. Az előnyt ugyanis a társasági adó hatálya alá eső olyan vállalkozásoknak nyújtják, melyek csoporton belüli kapcsolt vállalkozások, és a csoport legalább egy tagja külföldön működik, különösen abban az esetben, amikor ez a (csoporton belüli kamatot fizető) tag a kamatot 8 %-nál magasabb adókulcs mellett vonhatja le.
- (23) Negyedszer, a kimaradás lehetősége további olyan tényező, amely alapján az intézkedés a magyarországi adórendszer alóli kivételnek tekinthető. A Bizottság értelmezése szerint az intézkedés alkalmazása évente változtatható⁽¹⁰⁾. Attól függően, hogy egy külföldi kapcsolt vállalkozás viszonylatában a magyarországi telephellyel rendelkező vállalat nettó kamatot kap vagy nettó kamatot fizet, a magyarországi telephellyel rendelkező vállalat éves alapon dönt, hogy a rendszerben marad, vagy él a kimaradás lehetőségével⁽¹¹⁾.
- (24) Jelen szakaszban a Bizottság kétségbe vonja továbbá, hogy a fent említett kivételek – ideértve a programban foglalt kimaradás lehetőségét – igazolhatóak lennének az adórendszer »jellegével vagy általános felépítésével«.
- A verseny torzítása és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás*
- (25) Mivel a kedvezményezettek különböző gazdasági ágazatokban a verseny számára nyitott piacokon működnek, és az intézkedés különösen határokon átnyúló ügyletekre irányul, potenciálisan torzíthatja a tagállamok közötti versenyt és a közösségen belüli kereskedelmet.
- Létező vagy új támogatásként történő minősítés*
- (26) Az intézkedés nem tekinthető létező támogatásnak, mivel nem felel meg a Csatlakozási Szerződés IV.3 mellékletében felsorolt feltételeknek, vagyis nem 1994. december 10-e előtt vezették be; nem szerepel a Csatlakozási Szerződés IV.3 mellékletének függelékében; és a csatlakozás időpontjában nem tartozott az ideiglenes mechanizmus eljárás alá.
- (29) A Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének a) pontjában foglalt kivétel tekintetében a szóban forgó program nem mozdítja elő az olyan térségek gazdasági fejlődését, ahol rendkívül alacsony az életszínvonal, vagy jelentős az alulfoglalkoztatottság. A program nem tekinthető közös európai érdeket szolgáló projektnek vagy Magyarország gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetésére nyújtott támogatásnak a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének b) pontjának megfelelően. A program nem irányul továbbá a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének d) pontja szerint a kultúra és a kulturális örökség megőrzésének előmozdítására sem.
- (30) A 87. cikk (3) bekezdésének c) pontjában foglalt kivétel, mely szerint jóváhagyható az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését megkönnyítő támogatás azzal a feltétellel, hogy nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben, ebben az esetben szintén nem alkalmazható. A Bizottság úgy véli, hogy az intézkedés által nyújtott adóelőny nem kapcsolódik beruházásokhoz, munkahelyteremtéshez vagy speciális projektek végrehajtásához. Az intézkedés olyan terhek enyhítését szolgálja, melyeket normális esetben a vállalkozások működésük során viselnének és emiatt az intézkedést működési támogatásnak kell tekinteni, melynek előnyei a támogatás visszavonásával megszűnnek. A Bizottság bevált gyakorlatával összhangban az ilyen támogatás nem tekinthető összeegyeztethetőnek a közös piaccal, ha nem segíti elő bizonyos tevékenységek vagy bizonyos gazdasági területek fejlődését, valamint, ha időben nem korlátozott, nem degresszív vagy mértékében nem áll arányban az általa csökkenteni kívánt specifikus gazdasági hátránnyal. Működési támogatás csak kivételes körülmények esetén vagy speciális feltételek mellett nyújtható, melyek ebben az esetben nem állnak fenn. A Bizottság azért is kétségbe vonja az intézkedés összeegyeztethetőségét, mert a Bizottság értelmezése szerint az intézkedés időben nem korlátozott.
- (31) A fenti megfontolások fényében a Bizottság úgy véli, hogy a kérdéses program nem tekinthető összeegyeztethetőnek a közös piaccal.

3.2. Összeegyeztethetőség

- (27) Úgy tűnik, hogy a jelen program az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdése szerinti állami támogatást képez. Ezért meg kell vizsgálni összeegyeztethetőségét az EK-Szerződés 87. cikkének (2) és (3) bekezdésében foglalt kivételek szerint.
- (28) A Szerződés 87. cikke (2) bekezdésében említett kivételek – magánszemély fogyasztóknak nyújtott szociális jellegű támogatás, természeti csapások vagy más rendkívüli események által okozott károk helyreállítására nyújtott támogatás és a Németországi Szövetségi Köztársaság egyes területei gazdaságának nyújtott támogatás – úgy tűnik, nem alkalmazhatók ebben az esetben.

⁽¹⁰⁾ A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 29/D. paragrafusának (15) bekezdése.

⁽¹¹⁾ A programot alkalmazó vállalatok csupán egy része számára nyújt majd további előnyt a kimaradás lehetőségére.

3.3. A támogatás jogellenessége

- (32) A (26) bekezdésben említettek alapján az intézkedés nem tekinthető létező támogatásnak. Az intézkedést nem jelentették be a Bizottságnak. Amennyiben a Bizottság a végleges határozatában megerősíti, hogy az intézkedés összeegyeztethetetlen állami támogatást képez, az azt jelenleg, hogy a támogatást 2003. január 1-je óta jogellenesen nyújtják. Ennek értelmében a Bizottság visszafizetést követelne (lásd alább) Magyarország EU-csatlakozásának dátumától számítva (2004. május 1.). A Bizottság adózással kapcsolatos állami támogatásokra vonatkozó gyakorlatával összhangban ezennel felkérjük a magyar hatóságokat és valamennyi érdekelt felet arra vonatkozó észrevételeik megküldésére, hogy a fentiekben bemutatottak ellenére jelen esetben szerintük milyen indokok alapján ne kerüljön sor visszafizetésre.

4. HATÁROZAT

(33) Az előbbiek alapján a Bizottság az EK-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerinti hivatalos vizsgálati eljárás elindítása mellett határozott.

A Bizottság az EK-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdésében meghatározott eljárás alapján felkéri Magyarországot, hogy ezen levél kézhezvételének időpontjától számított egy hónapon belül nyújtsa be észrevételeit és bocsássa rendelkezésre az intézkedés értékelését segítő valamennyi információt. A Bizottság kéri az Önök hatóságait, hogy a levél másolatát haladéktalanul továbbítsák a támogatás lehetséges kedvezményezettjei részére.

A Bizottság emlékeztetni kívánja a Magyar Köztársaságot, hogy az EK-Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése felfüggesztő ha-

tállyal bír, és fel kívánja hívni a figyelmet a 659/1999/EK tanácsi rendelet 14. cikkére, melynek értelmében minden jogellenes támogatás visszaigényelhető a kedvezményezettektől.

A Bizottság figyelmezteti a Magyar Köztársaságot arra, hogy tájékoztatni fogja az érdekelt feleket e levél, illetve érdemi összefoglalásának az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* történő közzététele útján. A Bizottság az EFTA-tagországok közül az EGT-megállapodást aláíró országokban működő érdekelt feleket is értesíti az *Európai Unió Hivatalos Lapjának* EGT-kiegészítésében közzétett közlemény útján, valamint tájékoztatja az EFTA Felügyeleti Hatóságát e levél másolatának megküldésével. A Bizottság felhívást intéz minden érdekelt félhez, hogy a közzététel időpontjától számított egy hónapon belül nyújtsa be észrevételeit.”